

Ministerstvo financí
ČESKÉ REPUBLIKY

Přípravy na zavedení eura v České republice

Petr Očko

**vedoucí Organizačního výboru
Národní koordinační skupiny pro zavedení eura
Ministerstvo financí ČR
listopad 2006**

Nebo také:

Proč (a kdy) zavést euro?

Stupně ekonomické integrace

- Oblast volného obchodu
- Celní unie (ES od r. 1968)
- Společný / jednotný trh
- Hospodářská / měnová unie

Měnová unie je logickým završením
jednotného vnitřního trhu EU.

Integrace měnové politiky zemí ES

- 1971: Krize brettonwoodského (USD<>zlato) systému
- Říjen 1970 – Wernerova zpráva: EMU do 10 let
- 1972 – 10 zemí (ES + 4 kandidáti) vázalo měnové kursy na sebe navzájem v rozpětí $\pm 2,25\%$ (max. $\pm 4,5\%$ k USD)
- 70. léta – nestabilita kursů, velké výkyvy
- 1979 – vznik EMS a ERM=>ECU 1989 – Delorova zpráva: vytvoření EMU ve 3 fázích
- 1989 – summit v Madridu: počátek první fáze od 1. 7.1990
- 1993 – platnost Maastrichtské smlouvy: mj. ustanovení o realizaci Hospodářské a měnové unie

Velká Británie a Dánsko

Prosinec 1992 – summit v Edinburghu:
Británie a Dánsko si vyjednaly výjimky (opt-outs,
reservations) z Maastrichtské smlouvy =>
neúčast Dánska a VB ve třetí fázi EMU.

"Dánsko nepřijme jednotnou měnu a nebude vázáno pravidly hospodářské politiky, která platí pro členské země zapojené do třetí fáze hospodářské a měnové unie; v oblasti měnové politiky si ponechá stávající úpravy. Dánsko se plně zapojí do druhé fáze hospodářské a měnové unie a nadále bude spolupracovat v rámci Evropského měnového systému."

Fáze realizace EMU

1. fáze: 1. 7. 1990 - 31. 12. 1993

- Maastrichtská smlouva => Maastrichtská kritéria pro vstup do EMU

2. fáze: 1.1. 1994 - 31.12. 1998

- 1.1.1994 vytvořen Evropský měnový institut (EMI) => posilování měnové spolupráce
- 16.12.1995 dopracovány detaily ohledně budoucí společné měny, např. název „euro“
- 17.7.1997 Amsterdam: vytvoření Paktu stability (rozpočtová disciplína po přijetí eura).
Na summitu také vytvořen systém ERM II => navázání měn na euro místo na ECU
- 3.5.1998 vybráno 11 zemí splňujících podmínky vstupu do 3. fáze EMU
- 1.7.1998 zřízena Evropská centrální banka (ECB)
- 31.12.1998 zavedeny fixní poměry jedenácti měn zemí 3. fáze EMU k euru

3. fáze: 1.1.1999 - 30.6. 2002

- 1.1.1999: ECB začala provádět společnou měnovou politiku; bezhotovostní euro
- 1.1.2001: Řecko vstoupilo do třetí fáze EMU
- 1.1.2002: do oběhu dány euromince a eurobankovky

Maastrichtská (konvergenční) kritéria

Definice a účel kriterií jsou stanoveny čl. 121 Smlouvy o založení ES, podrobnější výklad v Protokolech 20 a 21 Smlouvy:

- **Deficit veřejných rozpočtů**
  - Schodek veřejných financí nesmí přesáhnout 3% HDP
- **Veřejný dluh**
  - Celkový veřejný dluh nesmí překročit 60% HDP
- **Inflace**
  - Udržení cenové stability a průměrná míra inflace, která po dobu jednoho roku nepřesáhne o více než 1,5% míru tří členských zemí s nejnižší inflací
- **Úrokové sazby**
  - Dlouhodobé úrokové sazby nesmí přesáhnout o více než 2 procentní body sazby tří zemí s nejnižší inflací
- **Nominální měnový kurz**
  - Země musí poslední dva roky dodržovat stanovené rozpětí fluktuace své měny v kurzovém mechanismu ERM, a to bez devalvace centrální

Vznik a zavedení eura

- Hotovostně k 1.1.2002 ve dvanácti zemích EU.
- Obešlo se bez výraznějších excesů.
- Největší problém – pocit, že euro bylo obchodníky využito ke zdražování: Je to pravda? Jen částečně...
- Nejprve oslabování eura k USD až pod psychologickou hranici 1:1; později naopak výrazné oslabování USD. Dnes: euro = světová měna.
- Dánsko a Velká Británie zůstávají stále mimo eurozónu.
- ... nechybí nám někdo?

A Švédsko?

Stále nevstoupilo do ERM II

⇒ uplatňuje faktický opt-out

EK se takový přístup vůbec nelíbí.

Nové členské země a euro

- **Povinnost** zavést euro: závazek daný Aktem o přistoupení k EU (už žádný opt-out)
- Statut člena s výjimkou („derogation“)
- Plánovaný vstup do eurozóny (a do ERM II):
  - 1.1.2007: Slovinsko (06/2004)
  - 1.1.2008: Kypr (05/2005), Malta (05/2005)
  - 1.1.2009: Slovensko (11/2005)
  - 1.1.20??: ČR, Maďarsko, Polsko
  - 1.1.20??: Estonsko, Litva, Lotyšsko

Nové členské země a euromince

Estonsko

Litva

Slovensko

ČR se připravuje od roku 2003

- **Zavedení eura:** zásadních moment ve vývoji české ekonomiky, který se dotkne všech subjektů ekonomiky a všech občanů
- **Strategie přistoupení České republiky k eurozóně**
  - zpracována ve spolupráci MF, MPO a ČNB, schválena vládou v říjnu 2003
  - usnesení vlády uložilo mj. vyhodnocovat každoročně stupeň ekonomické sladění české ekonomiky s eurozónou
  - hodnocení sladění české ekonomiky s eurozónou obsahuje také doporučení, zda vstupovat do měnového systému ERM II

Nové členské země a euro

- **Povinnost** zavést euro: závazek daný Aktem o přistoupení k EU; statut člena **s dočasnou výjimkou** („derogation“)
- **Rozhodnutí o zrušení výjimky** ze zavedení jednotné měny přijme Rada EU na návrh EK po konzultaci s Evropským parlamentem a po projednání v Radě EU zasedající ve složení hlav států nebo vlád
- Rozhodnutí učiněno zejména na základě závěrů **konvergenčních zpráv** vypracovaných EK a ECB – hodnocen stupeň ekonomické konvergence (maastrichtská kritéria) a slučitelnost národní legislativy s právem ES

Přípravy na zavedení eura v ČR

- ✓ **Makroekonomická rovina**
  - ✓ Konvergenční program
  - ✓ Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou
- ✓ **Institucionální rovina**
  - ✓ Koordinace: přípravy v rámci veřejné správy, legislativní změny, komunikace, doporučení pro občany a subjekty ekonomiky, ochrana spotřebitele, monitoring cen
- ✓ **Návaznost obou rovin**

Institucionální rámec zavedení eura

- ❖ Institucionální zajištění zavedení eura v ČR
- ❖ Schváleno dne 23.11.2005 (UV č. 1510)
- ❖ Materiál stanovuje:
  - ❖ základní principy zavedení eura
  - ❖ institucionální rámec koordinace zavedení eura
  - ❖ indikativní harmonogram vstupu do eurozóny
  - ❖ především: rámec pro zpracování Národního plánu zavedení eura

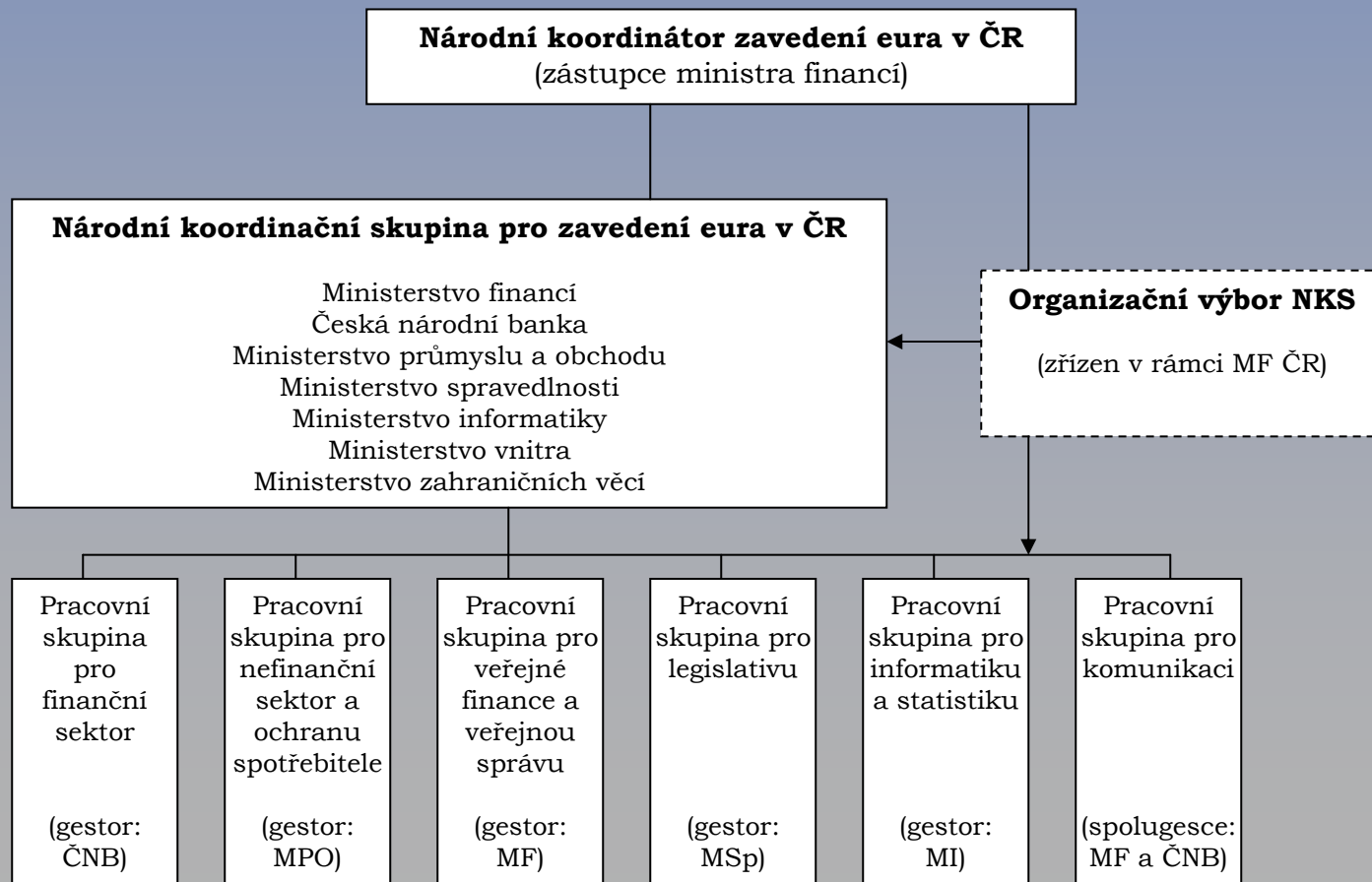
Institucionální rámec zavedení eura

- ❖ Zřízení Národní koordinační skupiny pro zavedení eura (únor 2006)
- ❖ Hlavní gestor: Ministerstvo financí ČR (spolupráce zejména ČNB a další resorty) podobně jako v dalších zemích EU
- ❖ Národní koordinátor zavedení eura

Organizační zajištění příprav na zavedení eura v ČR

Spolupráce na procesu zavedení eura v rámci EU

Hlavní principy:

- Euro již bylo zavedeno ve 12 zemích a brzy také v dalších zemích (Slovinsko) a tedy jedná se o proces, kde již existuje mnoho zkušeností a doporučení, které ČR může a chce využít.
- Základní doporučení: opoždění či podcenění institucionálního aspektu příprav na zavedení eura vede k dodatečným nákladům přechodu a k nižší úrovni akceptace nové měny občany.

Formy spolupráce:

- Komunikace a výměnu zkušeností s dalšími členskými státy EU, které již euro zavedly nebo to v příštích letech plánují (Nizozemsko, Slovensko, Slovinsko)
- Spolupráce s EK – pracovní skupina PAN II (koordinace příprav zavedení eura) a DirCom (koordinace komunikace zavedení eura)
- Semináře, konference, twinning, setkání expertů, apod.

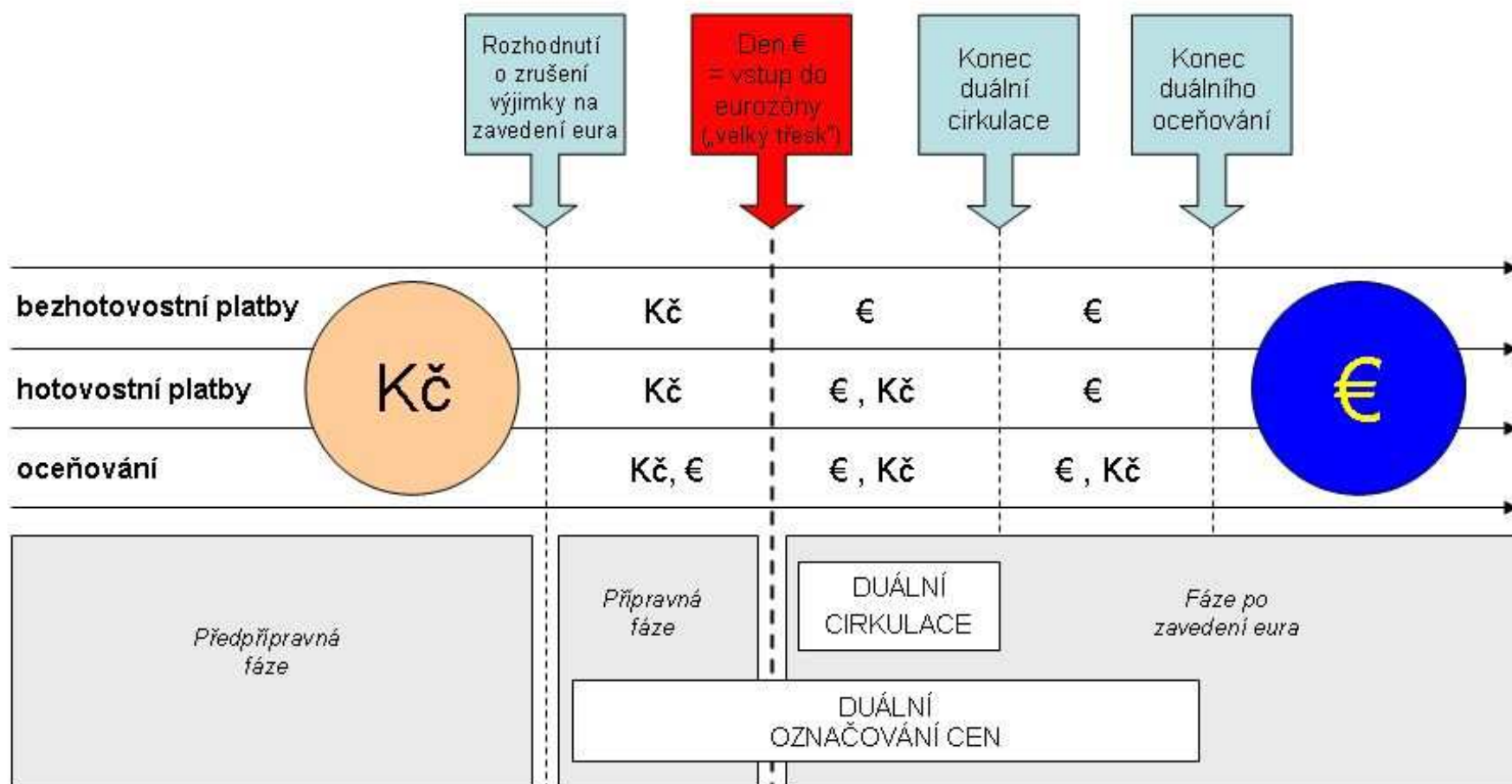

Národní plán zavedení eura

- Základní „kuchařka“ opatření a doporučení k zavádění eura pro všechny sektory ekonomiky i občany
- Vymezení obsahu: mandáty pracovních skupin
- Inspirace zkušenostmi z jiných zemí
- Doporučení EK ke zpracování národních plánů
- V březnu 2007 hotova první verze, důraz kladen na úkoly pro nejbližší období
- V dalších letech bude Národní plán aktualizován podle potřeby a dalšího vývoje

Scénář zavedení eura: velký třesk

Základní principy zavedení eura v ČR I.

1. Trvání smluv – právní kontinuita => žádná smlouva nesmí být jednostranně vypovězena nebo změněna z titulu vstupu do eurozóny.
2. Duální oběh – postupné stahování národní měny, paralelní oběh s eurem (max. 2 měsíce).
3. Přepočítací koeficient – cca půl roku před vstupem do eurozóny bude pevně stanoven a neměnný => Kč bude denominací eura.
4. Ochrana spotřebitelů – zavedení eura nesmí poškodit občany => MF bude sledovat zaokrouhlování cen apod.

Základní principy zavedení eura v ČR II.

5. Předcházení inflačním tlakům a vnímané inflaci – zavedení eura nesmí vést k inflaci, ani jen k subjektivně pocíťované.
6. Minimalizace nákladů přechodu na euro.
7. Komunikace – dlouhodobá informační kampaň.

Harmonogram zavedení eura

Čtyři rámcové etapy

1. Do vstupu do ERM II
2. Od vstupu do ERM II do rozhodnutí o zrušení výjimky na zavedení eura
3. Od zrušení výjimky do dne €
4. Ode dne € dále

Euro v ČR: další kroky

- Schválení scénáře zavedení eura vládou (dne 25.10.2006)
- Dopracování první verze Národního plánu zavedení eura (první pracovní návrh připraven)
- Schválení národního plánu vládou (do března 2007)
- Analýza potřebných legislativních změn souvisejících se zavedením eura (do 3Q 2007)
- Aktualizace a upřesnění Národního plánu zavedení eura (do konce roku 2007)
- Průběžná komunikace s veřejností a se soukromým sektorem => zvýšení jistoty ohledně dalších kroků a zajištění možnosti včasné přípravy na zavedení eura

Tedy: kdy bude mít ČR „svou“ eurominci?

Termín zavedení eura

1. Aktualizace strategie zavedení eura
2. Plnění maastrichtských kritérií
3. Připravenost české ekonomiky na vstup do eurozóny (vyhodnocení sladěnosti)
4. Institucionální připravenost
5. Politické rozhodnutí

Proč euro v ČR?

Proč ano:

- ❖ ČR je vysoce otevřenou ekonomikou
- ❖ Většina obchodu realizována s eurozónou
- ❖ Vlastnická provázanost s eurozónou
- ❖ Zvýšení atraktivity pro investory, stabilní ekonomické prostředí
- ❖ Snížení administrativních nákladů
- ❖ Odbourání kurzového rizika
- ❖ V důsledku: růst HDP a tedy životní úrovně

Proč ne:

- ❖ Jednorázové náklady (úprava IS, výkazů apod.)
- ❖ Ztráta nezávislé měnové politiky

Zavedení eura je završením naší integrace do Evropy.

Děkuji za pozornost

Petr Očko

vedoucí Organizačního výboru NKS

petr.ocko@mfcz.cz

Další informace

euro@mfcz.cz

www.zavedenieura.cz